

Početak rada sa StarOffice-om

U OVOM DELU:

1. Predstavljanje StarOffice-a 6.0
2. Rad u StarOffice desktop okruženju
3. Deljenje i razmena informacija
4. Ulepšavanje pomoću grafike, dijagrama, formula i teksta
5. Prilagođavanje StarOffice-a načinu na koji Vi radite

Predstavljanje StarOffice-a 6.0

S

A SVAKOM NOVOM SOFTVERSKOM NADOGRAĐNJOM, KORISNICI TIPIČNO OČEKUJU DA DOBIJU VIŠE - VIŠE OSBINA, VIŠE FUNKCIONALNOSTI, VIŠE OPCIIJA.

Sun Microsystem je zakočio sa ludilom nadogradnje kako bi ubedio korisnike i konkurenciju da je manje više. Čak i tada, StarOffice 6.0 još uvek pokriva većinu osnova kancelarijskog paketa sa ove četiri ključne aplikacije:

- StarOffice Writer, procesor za obradu teksta
- StarOffice Calc, program za tabele sa unakrsnim proračunima i analizu
- StarOffice Draw, program za vektorsku grafiku
- StarOffice Impress, program za prikaz

Pored toga, paket uključuje ove alate i pomoćne programe koji pomažu podršku glavnim aplikacijama:

- StarOffice Math, editor koji Vam omogućuje da kreirate kompleksne formule
- StarOffice Gallery, deo paketa koji organizuje slike, grafiku i zvuk
- StarOffice Database Client (ili Base), alat za administriranje izvora podataka
- StarOffice Writer/Web, WYSIWYG HTML editor
- StarOffice Basic Editor, integrisano razvojno okruženje za automatizovanje StarOffice zadataka

Šta nedostaje?

Jedan od ciljeva nadogradnje StarOffice-a 5.2 na StarOffice 6.0 je bio da se obezbedi glatka integracija sa Unix i Microsoft Windows operativnim sistemima i da se fokusira na glavnu snagu kancelarijskog paketa: procesor teksta, tabele za unakrsno proračunavanje, prezentaciju, i module za crtanje i editor formula.

NAPOMENA

Pri pisanju ove knjige, otkrio sam da se StarOffice 6.0 ponaša ekstremno temperamentno na Windows-u 2000 - ponekad, aplikacija bi se "zamrzla" bez nekog očiglednog razloga (što bi vodilo do gubitka podataka) i neki alati i funkcije jednostavno ne bi radili. Očigledno je da su promene koje su uradene na proizvodu rezultirale time da se on ne izvršava jednako na Windows-u 2000 kao što to radi na drugim podržanim Windows i Unix platformama. ■

Na kraju je objašnjeno integrisano desktop okruženje StarOffice paketa, koje se nalazi povrh postojećih operativnih sistema i obezbeđuje zajedničku osnovu za sve postojeće module i alate StarOffice-a. Pored toga, izdvojeni su sledeći moduli i pomoćni programi:

- StarMail e-mail klijent
- StarDiscussion newsreader
- StarSchedule PIM
- StarChart pomoćni program za kreiranje dijagrama
- StarImage editor bitmapa

- Frameset editor
- Macro rekorder

Prema onome što neki kažu, mnogo StarOffice korisnika je koristilo rešenja za e-mail, news, kalendar i raspored od nezavisnih proizvođača, i time činilo nepotrebnim održavanje ranije ugrađenih StarOffice aplikacija. Alati i funkcionalnost StarCharta i StarImagea su integrirani u svim StarOffice aplikacijama. Editor frejmova (frameset) će nedostajati samo onima koji su koristili StarOffice kao HTML alat. Alat koji će najverovatnije najviše nedostajati je StarOffice makro rekorder, koji je omogućavao korisnicima da snimaju niz pritisaka na tastere i klikove miša kao makro koji bi se onda mogao izvršavati kad god je korisnik trebao da uradi isti posao. Bez makro rekordera, korisnici koji žele da automatizuju zadatke u StarOffice-u moraju upoznati osnovne programerske principe StarOffice Basic-a, StarOffice programski jezik, zbog toga što je pisanje sopstvenog koda jedini način kako možete automatizovati zadatke u StarOffice-u 6.0.

Razdvajanje integrisanog desktopa ne utiče na čvrstu integraciju svih StarOffice aplikacija. StarOffice 6.0 još uvek glatko inkorporira elemente iz različitih aplikacija - na primer, možete početi sa radom na tabeli za unakrsno proračunavanje u okviru tekstualnog dokumenta, a da nemorate da pređete iz Writera u Calc - a IntuitiveUse tehnologija programa automatski obezbeđuje alate koji su Vam potrebni za zadatak pri ruci, bez obzira da li radite na tekstualnom dokumentu, tabelama za unakrsno proračunavanje, crtanju ili prezentacionom dokumentu.

Šta je novo?

Centralni deo StarOffice-a 6.0 je novi XML fajl format, koji ukida granice vlasničkog formata čuvajući sadržaj, raspored i informacije o formatiranju svakog StarOffice dokumenta kao set XML strimova ili poddokumenata. Da bi se korisnicima olakšalo upravljanje i deljenje fajlova, ovi XML strimovi - zajedno sa binarnim podacima za ugrađenu bitmapiranu grafiku i druge objekte, ako postoje - su sačuvani u popularnom Zip formatu, a kompresija čuva značajan prostor na disku. Podrazumevane ekstenzije fajlova se međutim razlikuju na osnovu tipa dokumenta. (Tabela 3.2 u Poglavlju 3 obezbeđuje pregled novih ekstenzija fajlova za osnovne StarOffice dokumente i šablone.) XML format fajla obezbeđuje bolju kompatibilnost na duži rok, zbog toga što se korisnički podaci čuvaju u formatu čitljivom za ljude, nezavisno od izvorne aplikacije koja ih je kreirala; to takođe pospešuje razvoj drugih proizvođača, zbog toga što možete koristiti široko dostupne alate za otvaranje, modifikovanje i deljenje StarOffice sadržaja.

Pored toga, StarOffice 6.0 uključuje ove nove ključne osobine i poboljšanja:

- StarOffice Quickstarter (samo za Windows), što omogućuje korisnicima da brzo pokreću nove dokumente ili pristupaju postojećim
- Enhanced Microsoft Office filteri za importovanje i eksportovanje, što obezbeđuje poboljšanu međuoperativnost sa Microsoft Office 97/2000/XP korisnicima
- Popravljeni prikazivanje fontova i rešenja za štampanje za Unix sisteme, što uključuje FreeType tehnologiju i TrueType podršku
- Poboljšanu podršku za Unicode i azijske jezike

- Novi poboljšani Help sistem
- Novi aplikacioni programski interfejs (API)

NAPOMENA

Za kompletnu listu novih osobina, proverite StarOffice 6.0 New Feature Guide na adresi <http://www.sun.com/software/star/staroffice/6.0/whatsnew.html>. ■

StarOffice 6.0 takođe maksimizuje produktivnost obezbeđivanjem čvršće integracije alata i osobina u aplikacijama, olakšavajući korisnicima da prelaze između StarOffice aplikacija. U stvari, sve StarOffice aplikacije dele iste osnovne menije, toolbar-ove i tastere prečica, i metode za njihovo prilagođavanje, kao i uobičajne okvire za dijalog, osobine crtanja, provere i pisanja pomoći, i metode za prikaz i podešavanje dokumenata i drugih svojstava.

Nadogradnja sa StarOffice 5.2 na StarOffice 6.0

StarOffice 6.0 olakšava nadogradnju sa StarOffice-a 5.2. Za vreme instalacije, data Vam je opcija da uvezete svoje lične korisničke podatke. Konvertovanje StarOffice 5.2 fajlova je jednostavno kao otvaranje u StarOfficeu 6.0, a zatim njihovo čuvanje u novom XML formatu. Softverski paket takođe uključuje konvertor dokumenata koji možete koristiti za konverziju svojih binarnih podataka StarOffice 5.2 dokumenata i šablona u batch fajlovima. StarOffice 6.0 se takođe instalira sa pomoćnim programom za konverziju maila koji Vam omogućuje da konvertujete Vaše postojeće StarOffice 5.x mail poruke (SDM) u mailbox fajlove (MBX), koje možete uvesti u Vaš omiljeni e-mail klijent drugog proizvođača. Pomoću ovog pomoćnog programa, možete takođe izvoziti čitave StarMail mailbokseve.

- ➔ Za više detalja o konverteru dokumenata, pogledajte "Konvertovanje fajlova u nove StarOffice formate fajla" u delu "Deljenje i razmena informacija".
- ➔ Za više detalja o konverteru maila, pogledajte "Prelazak sa StarMail-a 5.2 i mailbokseva".

Stvari postaju komplikovanije kada dodemo da postojećih makroa i korisničkih rešenja. StarOffice 6.0 predstavlja novi API, koji nije kompatibilan sa StarOffice-om 5.2. Kao rezultat toga, ne možete pokrenuti svoje StarOffice 5.2 makroe u StarOffice 6.0. Međutim, možete importovati svoj makro kod u StarOffice 6.0, a zatim ga modifikovati kao što je potrebno. Vaši korisnički okviri za dijalog, međutim, moraju biti ponovo izgrađeni od početka.

StarOffice 6.0 naspram OpenOffice.org

Mnogo je urađeno na razlikama i relacijama između StarOffice-a i OpenOffice.org. U osnovi, oba kancelarijska paketa su zasnovana na istom kodu. Dostupni su za Solaris (Sparc i Intel), Linux i Windows platforme i obezbeđuju isti set osobina i funkcionalnosti na svakoj platformi. Ključna razlika je u tome što je StarOffice 6.0 komercijalni proizvod - morate za njega da platite. OpenOffice.org 1.0, koji je razvila Open Source zajednica (uz malu pomoć StarOffice razvojnog tima kako bi se nadoknadila nedostajuća dokumentacija osnovnog koda i da bi se projekat pokrenuo), je besplatan pod uslovima OpenOffice.org sporazuma - možete ga preuzeti na adresi <http://www.openoffice.org>.

Uopšteno, možete biti produktivni u OpenOffice.org kao i u StarOffice-u. Međutim, ako kupite StarOffice 6.0, dobijate sledeće programe, koje nećete naći u njegovom open source blizancu (iako možete neke od njih zameniti open source alternativama):

- **CLIPART GALLERY** StarOffice 6.0 uključuje veliku kolekciju visokokvalitetnih clipart-ova, oblika, zvučnih fajlova i slika. OpenOffice.org dolazi samo sa setom 3D osnovnih oblika, zvukova i grafike koja je potrebna za neke osobine automatizacije, kao što je Form i Web AutoPilots.
- **ŠABLONI I FAJLOVI PRIMERA** StarOffice 6.0 uključuju brojne profesionalno dizajnirane šablone i fajlove primera koji Vam omogućuju da započnete projekte različite kompleksnosti koji demonstriraju snagu odgovarajućih aplikacija. OpenOffice.org uključuje samo ugrađene podrazumevane šablone na kojima se zasniva svaki novi dokument.
- **ADABAS D BAZA PODATAKA** StarOffice se distribuira sa Adabas D relacionom bazom podataka, koja dolazi sa ograničenom korisničkom licencom. OpenOffice.org korisnici moraju da potraže neko drugo rešenje za relacione baze podataka (na primer, MySQL).
- **DODATNI FILTERI ZA IMPORTOVANJE I EKSPORTOVANJE** Pored Microsoft Word, Excel i PowerPoint 97/2000/XP filtera za konverziju, StarOffice 6.0 uključuje veliki broj dodatnih filtera za konverziju teksta. OpenOffice.org, međutim, uključuje samo Microsoft Office 97/2000/XP filtere za konverziju.
- **FONTOVI** StarOffice 6.0 uključuje ove dodatne fontove: Arial Narrow i Black, Imprint NT Shadow, Palace Script, Garmond, Broadway, Kidprint, Sheffield i Andode Sans. Novi fontovi ne utiču na postojeće dokumente, međutim, oni mogu uticati na razmenu dokumenata sa Microsoft-ovim korisnicima, i to je slučaj sa novim Arial tipom (koji menja bilo koji postojeći Arial tip), a Math formule se možda neće pravilno prikazivati.
- **PISANJE POMOĆI** StarOffice 6.0 obezbeđuje ukupno 20 rečnika za strane jezike. OpenOffice.org, nasuprot tome, dolazi samo sa engleskim jezikom i zastarelom proverom gramatike (spell check).

- **ŠTAMPANA DOKUMENTACIJA** Verzija StarOffice-a 6.0 koja se isporučuje uključuje odštampanu verziju StarOffice 6.0 uputstva za upotrebu i StarOffice 6.0 Setup Guide. (Možete takođe naći PDF verziju ovih uputstava na StarOffice 6.0 CD-ROM-u.) Ako nabavite verziju StarOffice-a sa Web-a, dobijate PDF verzije ovih uputstava kao deo svog preuzimanja. OpenOffice.org dolazi samo sa uputstvom za setup u PDF-u, u fajlu install.pdf.

NAPOMENA

StarOffice 6.0 User Manual u osnovi obezbeđuje zbijenu verziju StarOffice Online pomoći, fokusirajući se na neke ključne aspekte StarOffice funkcionalnosti i StarOffice aplikacija. Tekst je doslovno preuzet iz StarOffice Help sistema, tako da stvarno ne dobijate više informacija. ■

Ako želite da probate pre nego što kupite, možete preuzeti OpenOffice.org i isprobati ga; ako Vam se dopadne, nadogradite ga do StarOffice 6.0 zbog dodatnih koristi, ili dodajte open source alternative.

Prelazak sa Microsoft Office-a na StarOffice

Sun marketing je promovisao StarOffice 6.0 kao jeftino, kompletno softversko rešenje zasnovano na otvorenim standardima i mogućim alternativama nasuprot skupim, vlasničkim paketima kao što je Microsoft Office. Ovde se postavlja pitanje, da li je to stvarno?

U zavisnosti od komentara koje čitate, novinarska mišljenja se široko razlikuju od bezuslovnog prihvatanja ovih promocijnih tvrdnji, do ravnodušnog "da-ali" stila, da bi se opravdalo odbijanje. Kao i sa svakim drugim, sve zavisi od toga šta tražite u kancelarijskom paketu. StarOffice 6.0 ne nudi sve osobine koje dobijate sa Microsoft Office 2000/XP paketima - ni izbliza. (A oni koji tvrde da većina ljudi koristi samo oko 10% osobina koje obezbeđuje Microsoft Office ignorišu činjenicu da iznad 5% osobina i funkcija koje koriste svi Office korisnici, svaki Office korisnik koristi različitih 5% ostatka aplikacije - Microsoft Office je veliki zbog toga što želi da zadovolji što veći broj korisnika.) Ali nudi funkcionalnosti koje će uglavnom zadovoljiti većinu korisnika, pošto se prilagode na način na koji StarOffice radi stvari. Ako smatrate sebe moćnim korisnikom Microsoft Office-a, nećete se lako zagrejati za StarOffice 6.0. Međutim, ako ste kao većina korisnika, koji traže vrednost i kvalitet, u StarOffice 6.0 ćete naći pouzdanog partnera koji Vam pomaže da završite posao.

Ako ste korisnik Microsoft Office-a i želite da probate StarOffice, susrećete se sa dva ključna izazova kada menjate desktop okruženja: sa prebacivanjem Microsoft Office dokumenata i šablona u StarOffice format fajla, uključujući Visual Basic skriptove i korisnička rešenja (ako postoje), i upoznavanjem sa novim desktop okruženjem koje funkcioniše na malo drugačiji način. Neke ključne arhitekturne razlike između ova dva aplikaciona paketa utiču na način na koji dva proizvoda obrađuju i skladište informacije i podatke. Međutim, postoje takođe mnoge sličnosti koje olakšavaju ovaj prelazak.

PRELAZAK SA MICROSOFT OFFICE-A NA STAROFFICE

Sledeća lista obezbeđuje pregled alata koji Vam omogućuju da prebacite svoje podatke i informacije sa Microsoft Office-a na StarOffice desktop okruženje.

- Filteri za konverziju koji Vam omogućuju da otvorite Microsoft Word, Excel i PowerPoint 97/2000/XP i sačuvate ih u novom StarOffice 6.0 formatu fajla. (Možete koristiti iste filtere da biste sačuvali StarOffice fajlove u Microsoft Office formatu fajla, tako da možete nastaviti da radite sa drugima koji insistiraju na korišćenju Microsoft Office-a.
- Konverter dokumenata koji Vam omogućuje da konvertujete Word, Excel i PowerPoint dokumente i šablone u batch fajlovima.
- AutoText pomoćni program za konverziju koji možete koristiti za importovanje Microsoft Word AutoText ulaza u StarOffice.
- Korisnička podešavanja dokumenata koja Vam omogućuju da uvozite dokumentno-zasnovan Visual Basic for Applications (VBA) izvorni kod i sačuvate ga kao StarOffice Basic modul. Iako ne možete pokrenuti VBA kod u StarOffice-u, možete otvoriti izvorni kod u StarOffice Basic Editor-u i ručno konvertovati svoje VBA makroe u StarOffice Basic - zasnovana skript rešenja.

Rukovanje razlikama u formatu fajla

Nema sumnje da je najveći izazov sa kojim ćete se susresti kada prelazite sa Microsoft Office na StarOffice desktop okruženje rukovanje razlikama u formatu fajla. Svaka verzija Microsoft Office-a koristi vlasnički binarni format fajla koji čuva tekst, attribute, umetnutu grafiku, metapodatke, i elemente rasporeda kao OLE struktuirane podatke, nedostupne ljudskom oku (uključujući ne-Microsoft programere koji bi želeli da nauče kako se ovi podaci skladište). Nasuprot ovome, StarOffice 6.0 predstavlja XML zasnovani format fajla, koji mogu čitati i ljudi i mašine, otvoreno dokumentovan, i besplatno dostupan u GNU General Public Library License (<http://www.gnu.org>). Ako ste samo običan korisnik kancelarijskog paketa, ovo Vam možda ne znači mnogo. Za poslovne korisnike, međutim, ovo puno znači zbog toga što informacijama koje proizvode danas se može pristupiti i posle 10 ili 20 godina, sa ili bez StarOffice aplikacije - fajlovi sačuvani u XML formatu fajla se mogu pročitati bilo kojim XML čitačem ili tekstualnim editorom.

- ➔ Za više informacija o novom StarOffice formatu fajla, pogledajte "Predstavljanje novog StarOffice XML formata fajla" u delu "Deljenje i razmena informacija".

Da bi olakšao prebacivanje dokumenata iz binarnog Microsoft Officea u otvoreni XML zasnovani StarOffice format fajla, StarOffice 6.0 obezbeđuje ugrađene kovertere formata fajlova (takođe poznate kao *filteri*) koji Vam omogućuju da otvarate, editujete i čuvate Microsoft Word, Excel i PowerPoint fajlove čuvajući strukturu originalnih fajlova. Fajlovi se mogu sačuvati ili u odgovarajućem Microsoft Office 97/2000/XP binarnom formatu fajla (tako da možete nastaviti sa deljenjem dokumenata sa Microsoft Office korisnicima) ili u novom StarOffice 6.0 XML formatu fajla.

StarOffice 6.0 takođe uključuje pomoćni program za konverziju fajlova koji Vam omogućuje da konvertujete dokumente i šablone u betchevima. Sve što treba da uradite je da sakupite fajlove koje želite da konvertujete u jednu fasciklu, a zatim pokrenete StarOffice konverter dokumenata.

- ➔ Za više detalja o konverteru dokumenata, pogledajte "Konvertovanje fajlova u nove StarOffice formate fajlova" u delu "Deljenje i razmena informacija".

Uopšteno, aktuelni filteri za konverziju rukuju osnovnim dokumentima sasvim dobro. U slučaju kompleksnih dokumenata, međutim, neke osobine rasporeda, atributi formatiranja i funkcije implementirane u Microsoft Office-u 97/2000/XP ostaju nepodržane ili se njima rukuje različito u StarOffice 6.0. Kao rezultat toga, konvertovani fajlovi uvek zahtevaju neki stepen ručnog čišćenja i preformatiranja; količina čišćenja koja se može očekivati je proporcionalna kompleksnosti strukture i formatiranja izvornog dokumenta. Naročito kompleksne osobine dokumenata koje su vlasnička implementacija aplikacije koja je u pitanju - kao što su indeksi, polja, okviri i tabele - nemože se očekivati da budu konvertovane sa tačnošću od 100%; a u nekim slučajevima, čak i na osnovne attribute i podešavanja kao što su margine strana ili rastojanje između paragrafa se može uticati usled razlike između originalnog i konvertovanog dokumenta.

- ➔ Za više detalja o jednostavnim i kompleksnim dokumentima, pogledajte tekst "Šta dokumente čini jednostavnim, a šta kompleksnim?" u delu "Deljenje i razmena informacija".
- ➔ Za više detalja o pitanjima Microsoft Office konverzije fajlova, pogledajte tekst "Koezistiranje sa Microsoft Office korisnicima" u delu "Deljenje i razmena informacija".

Tabela 1.1 obezbeđuje opšti pregled Microsoft Office osobina koje su poznate kako bi se predstavili izazovi konverzije u StarOffice 6.0.

Tabela 1.1: Microsoft Office osobine koje mogu zahtevati čišćenje posle konverzije

Aplikacija	Osobina
Microsoft Word	Oznake revizije OLE objekti Neke kontrole forme i Microsoft Office polja formi koja nisu podržana u StarOfficeu 6.0 Indeksi Tabele, okviri i višekolonsko formatiranje Hiperveze i oznake Microsoft WordArt grafika Animirani karakteri (tekst)
Microsoft Excel	AutoShapes OLE objekti Neke kontrole forme i Microsoft Office polja formi koja nisu podržana u StarOfficeu 6.0 PivotTables Neki tipovi dijagrama Uslovno formatiranje Neke funkcije/formule

Tabela 1.1: Microsoft Office osobine koje mogu zahtevati čišćenje posle konverzije

Aplikacija	Osobina
Microsoft PowerPoint	AutoShapes Tab, linijsko i paragrafsko rastojanje Grafika u pozadini Grupisani objekti Određeni multimedijalni efekti

Rukovanje osobinama koje nedostaju i funkcionalnim razlikama

Osobina ili atributa koji stvaraju ozbiljne izazove pri konverziji ima malo i ne utiču na Vašu sposobnost da koristite ili radite sa sadržajem konvertovanog dokumenta. Kao američkom korisniku, možda će Vam biti mnogo veća smetnja činjenica da su podešavanja strane i margina i dimenzija objekata i tab stopova podešena na metričke mere i da se ručno moraju podesiti za svaku aplikaciju.

Kao moćnog korisnika Microsoft Office-a, možda će Vas takođe iznervirati činjenica da StarOffice-u 6.0 nedostaje e-mail klijent i PIM aplikacija koja odgovara Microsoft Outlook-u, kao i front-end baza podataka i aplikacija kao što je Microsoft Access. Ovo ne znači da ste odsečeni od sveta. StarOffice automatski prepoznaje Vaš podrazumevani e-mail klijent za vreme instalacije, tako da ne morate da ga konfigurišete za korišćenje sa StarOffice-om. Ako želite da pošaljete dokument kao e-mail iz StarOffice-a, sve što treba da uradite je da izaberete odgovarajuću funkciju menija i program otvara novu mail poruku sa prikazanim Vašim dokumentom. Što se tiče podrška baze podataka, StarOffice nije toliko izgrađen oko aplikacije baze podataka kao koncepta izvora podataka. Možete koristiti StarOffice klijenta baze podataka kao front-end da biste se povezali sa različitim bazama podataka preko ODBC-a ili JDBC-a, ali ne možete modifikovati njihov sadržaj.

NAPOMENA

StarOffice 6.0 se distribuira sa Adabas D bazom podataka koju je razvio Software AG. Međutim, uključeni Adabas D je ograničen na bazu podataka veličine 100MB i tri korisnika. Ako želite, možete kontaktirati Software AG za neograničenu licencu (<http://www.softwareag.com/corporat/default.htm>). ■

- ➔ Za više detalja o StarOffice klijentu baze podataka, pogledajte "Kreiranje i upravljanje izvorima podataka".

Pored nedostajućih komponenti (uključujući proveru gramatike za Writer), moraćete takođe da radite sa funkcionalnim razlikama između dva aplikaciona paketa. Na primer, nekoliko prečica, koje Microsoft Word korisnici uzimaju kao podrazumevane ne rade u Writeru - ne možete kliknuti na margini da biste izabrali paragraf; ne možete kliknuti van (levo ili iznad) tabele da biste izabrali čitav red ili kolonu; i iako možete kliknuti desnim tasterom miša nepravilno napisane reči da biste videli sugestije modula za proveru pravopisa, desni klik na tekst ne postavlja kursor tamo, tako da možete da kliknete desni taster da biste promenili aktuelnu reč, a zatim ukucate neki dodatni tekst koji će završiti u nekom drugom paragrafu.

Konceptualno, nema mnogo razlike između Microsoft Office i StarOffice paketa. Na najosnovnijem nivou, obe aplikacije je moguće podeliti u hijerarhiju od tri arhitekturna sloja - aplikacija, šablon i dokument - gde svaki nivo obezbeđuje određeni nivo funkcionalnosti.

- U osnovi je ugrađeni aplikacioni sloj, koji obezbeđuje alate i osobine za kreiranje dokumenata i šablona.
- Sledeće, šabloni mogu sadržati različite objekte, formatiranja, makroe i podešavanja koja usmeravaju kreiranje novih dokumenata. U zavisnosti od njihovog sadržaja, šabloni po kompleksnosti mogu varirati od jednostavnih šablona dokumenata koji obezbeđuju osnovni tekst i konzistentan raspored za regularno korišćene dokumente kao što su memo polja ili faks šabloni, do kompleksnih poslovnih aplikacija koje generišu kritične izveštaje ili fakture.
- Na kraju, dokumenti, takođe, mogu uključiti bilo koji broj i tip objekata, formatiranja, makroa i korisničkih podešavanja koja proširuju funkcionalnost šablona na kome su zasnovani. (Po dizajnu, svaki novi Microsoft Office ili StarOffice dokument je zasnovan na šablonu, koji po dosegmu može biti globalan, sa njegovim objektima i podešavanjima dostupnim svim novim dokumentima; ili specifičnim za dokument, u kom slučaju su njegovi objekti i podešavanja dostupni samo onim dokumentima koji su zasnovani na tom šablonu.) I kao šabloni, dokumenti mogu biti kategorizovani kao jednostavni ili kompleksni u zavisnosti od osobina, formatiranja i korišćenih objekata.

Ono po čemu se ovi kancelarijski paketi razlikuju je po tipu setova osobina koje obezbeđuju i podržavaju, kao i u njihovim objektnim modelima dokumenata. U mnogo slučajeva, ova razlika je nastala usled namernih izbora pri dizajnu i razlikama u bazi koda na kojoj je paket izgrađen. Na primer, svaki novi dokument je zasnovan na (globalnom) podrazumevanom šablonu koji koristi aplikacija koja je u pitanju. U slučaju StarOffice aplikacija, međutim, ovi podrazumevani šabloni su uneti u kod u aplikacionom sloju i ne distribuiraju se kao odvojeni fajlovi, kao što je slučaj sa Microsoft Office paketom (iako StarOffice korisnici imaju opciju da definišu alternativne, fajl-zasnovane podrazumevane šablone kao što je objašnjeno u Poglavlju 2).

- ➔ Za više detalja o radu sa StarOffice šablonima pogledajte "Upravljanje dokumentima i šablonima" u delu "Rad u StarOffice desktop okruženju".

Na nivou šablona i dokumenta, svaka office aplikacija podržava kolekciju stilova koja pomaže korisnicima da strukturiraju i formatiraju dokumente na efikasan način. U poređenju sa Microsoft Office aplikacijama, međutim, StarOffice aplikacije obezbeđuju više tipova stilova i izbora, što predstavlja bolje opcije za strukturiranje rasporeda i formatiranja dokumenata.

Na kraju, ali nikako poslednje, iako StarOffice aplikacije obezbeđuju isti osnovni nivo funkcionalnosti kao njihovi Microsoft Office ekvivalenti kada se tiče kreiranja dokumenata i obrade podataka i informacija, one ne podržavaju sve osobine umetnute u Microsoft Office zbog programskih razlika između dva aplikaciona paketa.

Sledeća lista obezbeđuje pregled ključnih arhitekturnih i funkcionalnih razlika između ova dva kancelarijska paketa:

- **MACRO REKORDER** Microsoft Office ima makro-rekorder pomoćni program koji omogućuje korisnicima da automatizuju uobičajne zadatke snimanjem kombinacija pritiska na tastere ili izbore menija u okviru Microsoft Office aplikacija. StarOffice 6.0 nema pomoćni program koji se može uporediti (iako je osobina dodata listi želja za buduće nadogradnje). Umesto toga, moraju se koristiti StarOffice integrisano razvojno okruženje (IDE) i StarOffice Basic programski jezik za pisanje svih makroa. (Za više informacija o korišćenju StarOffice IDE-a i Basic-a, pogledajte Deo IV.)
- **MAKROI ZASNOVANI NA DOKUMENTIMA** StarOffice ne podržava Microsoft Visual Basic for Applications (VBA) makroe zbog programskih razlika između objektnih modela proizvoda. Svi VBA makroi moraju biti konvertovani u StarOffice Basic kod. StarOffice, međutim, čuva integritet VBA makro koda pri importovanju i eksportovanju Microsoft Office dokumenata, i ako želite, možete ručno preneti VBA makroe i mapirati VBA iskaze u njihove StarOffice Basic ekvivalente. (Za više informacija o StarOffice-u i VBA makroima, pogledajte "Prilagođavanje Vaših opcija za Microsoft konverziju" u Poglavlju 3.)
- **3D GRAFIKA** Microsoft Office koristi Escher 3D grafički automat, koji se razlikuje od 3D automata u StarOffice-u. Kao rezultat toga, možete iskusiti minimalne razlike u izgledu kada uvozite Microsoft Office 3D objekte u StarOffice 6.0. Primetite da, takođe, aktuelni filteri za konverziju ne podržavaju eksportovanje StarOffice 3D objekata u format Escher automata; 3D objekti kreirani ili modifikovani u okviru StarOffice-a se konvertuju u ravne slike kada se čuvaju u Microsoft Office formatu, a sve 3D specifične osobine (kao što je rotacija) se gube.
- **TABELE (WORD)** Word i Writer koriste različit model za tabele, što može rezultirati razlikama između tabela koje su konvertovane iz Word dokumenata u StarOffice format (i obrnuto). Sledeće osobine nisu podržane u Writer tabelama:
 - **PRELOM (PREKID) STRANICA U OKVIRU REDOVA** Writer ubacuje prelom strane posle poslednjeg reda koji se potpuno uklapa na strani, a zatim automatski ponavlja zaglavlja kolone na vrhu nove strane, nešto što Word ne radi.
 - **TABELE U OKVIRU TABELA** Ugnježđivanje tabela u okviru drugih tabela može da dovede do gubitka sadržaja ako to uradite u Word dokumentu koji se konvertuje u Writer format.
 - **ŠARE KAO POZADINE ČELIJA** Ako ćelije sadrže stilove šara pozadine (umesto pravilnog senčenja ili pune boje), ove šare se gube pri konverziji, zbog toga što Writer podržava samo pune boje i grafiku kao pozadinu ćelije.

Pored ovoga, ivice tabele mogu izgledati drugačije u Writer tabeli zbog toga što aplikacija ne podržava sve Word stilove linija.

- **VELIČINA RADNE LISTA-WORKSHEET (EXCEL)** Jedan Calc radni list ima maksimalno 32000 redova. Ako imate više od 32000 redova, potrebno je da nastavite na odvojenom radnom listu u okviru aktuelnog dokumenta. Excel radni list, s druge strane, ima ograničenje od 65000 redova. Pri konvertovanju Excel dokumenta koji ima radni list sa više od 32000 redova, Calc automatski distribuira sadržaj preko potrebnog broja radnih listova.
- **PIVOT TABELA (EXCEL)** Excel obezbeđuje PivotTabele za kompleksnu analizu podataka; Calc ima na neki način uporedljiv alat nazvan DataPilot. Razlika između njih je u tome što DataPilot ima manje analitičkih osobina i takođe mu nedostaje ugrađena funkcionalnost za dijagrame (iako možete kreirati dijagrame na osnovu PivotTabela korišćenjem StarOffice osobine dijagrama). Shodno tome, konvertovanje Excel dokumenata koji imaju veliku upotrebu PivotTables može da rezultira gubljenjem nekih funkcionalnosti.
- **TIMELINE (POWERPOINT 2002)** PowerPoint 2002 koristi vremensku - timeline osobinu, koja omogućuje korisnicima da kreiraju animacije objekata sa preciznim vremenskim definicijama. StarOffice Impress modulu za prezentaciju, međutim, nedostaje ekvivalentna osobina. Takođe, PowerPoint 2002 omogućuje korisnicima da pridruže različite vremenske intervale pojedinačnim objektima. U Impress-u, možete definisati samo jedan vremenski interval, koji se primenjuje na sve objekte. Ako želite da koristite različit tajming za animirane objekte, morate ručno aktivirati događaj.

Na kraju, da li StarOffice radi kao alternativa Microsoft Office-u zavisi potpuno od Vaših potreba. Ako ste običan Microsoft Office (ili Microsoft Works) korisnik, velika je verovatnoća da ćete naći sve što Vam je potrebno u StarOffice-u. U suprotnom, ako ste dosta investirali u VBA makroe ili ako ste korisnik Excel-a ili zavisite od osobina saradnje radne grupe Microsoft Office-a (kao što su rasporedi, čuvanje fajlova u deljeni radni prostor, ili online rasprave), možda nećete biti tako srećni sa StarOffice-om 6.0 - iako je StarOffice Calc moćan program za tabele za unakrsna proračunavanja i analizu, to još uvek nije zamena za Excel, a kao paket, StarOffice ignoriše poslove koji se oslanjaju na saradnju u okviru radne grupe. Pored ovoga, sa atraktivnom cenom - StarOffice 6.0 koji se zvanično prodaje za \$79.99, a OpenOffice.org je besplatan - nema prepreka da ga isprobate.

NAPOMENA

Mali i veliki poslovni koji vode računa o troškovima i koji traže alternativu za Microsoft Office moraju takođe da procene i troškove prelaska sa Microsoft Office-a na StarOffice kao jedan od faktora pri odlučivanju. U vreme pisanja, Gartner Dataquest analitičari procenjuju ove troškove na prosek od \$1200 po radnoj jedinici, što pokriva troškove softvera, konverzije dokumenata i obuke - potrebno je vreme za navikavanje na StarOffice konvencije i logiku kada prelazite sa Microsoft Office-a. ■